

Cal fixar-se molt amb la colossal interpretació que José María Pou realitza ficant-se sota la pell del geni creador de *Set de mal* (una obra mestra absoluta potser no tan coneguda, però sí tan admirable com *Ciudadà Kane*) a l'espectacle *Su seguro servidor, Orson Welles*.

I cal fixar-se bé, entre d'altres coses perquè la recreació que Pou fa de Welles, és l'antítesi d'aquelles recreacions mimètiques que, generalment, el públic agraeix tant, i que acostumen a rebre elogis i premis gràcies a la seva capacitat per visualitzar a l'escenari o a la pantalla l'efecte clonificació. Però Pou, no va per aquest camí. De fet, cal recordar que, inicialment, Pou ni tan sols pensava lluir a escena l'inconfusible panxa Welles que, finalment s'ha incorporat en forma de pròtesi per tal de no trencar la coherència entre l'imatge, i les paraules amb les que Welles descriu el seu pesat físic.

Pou evita, per començar, la fotocòpia. Quan s'alça el teló no veus ni escoltes exactament a un actor que imita (en el pitjor dels casos) o es transforma (en el millor) en Welles. Però el gran Orson, ja és a l'escenari, disposat a anar-se'n escolant sigil·losament, a fer-se present ara amb un gest, ara amb una expressió, o amb una forma de caminar, o amb un mig somriure irònic, o amb una mirada maliciosa que reconeixes, has vist tants i tants cops projectats a una pantalla, o a les imatges d'algun documental televisiu dedicat al geni.

Cal dir que la interpretació de Pou traspasa les limitacions d'un text força ben construït, força didàctic i apassionat,

però també un pèl massa marcat per moments per la seva necessitat d'acumular anècdotes i informació, i de crear una acció teatral (la relació entre Welles i el tècnic de so que enregistra aquests anuncis publicitaris que alimenten al geni) no sempre del tot creïble. Tan se val, perquè l'obra de Richard France (ell mateix, un gran especialista en l'obra i la biografia de Welles) és absolutament eficaç i posseeix prou interès com per a que l'espectador li vinguin renovades ganes d'explorar la filmografia del mestre i posar-se a descobrir meravelles i joguines trencades (les fascinants pel·lícules incompletes de Welles, com ara aquest *Don Quixot* que tant protagonisme ocupa al llarg de l'espectacle).

Probablement, aquestes cadenes televisives públiques i privades que tant es preocupen per mantenir-nos entretinguts, i que han exiliat de les gralles de programació res que pugui fer olor a clàssic del cinema no ens permetin ja mai més tornar a comprovar que la vida, s'assembla massa a una obra d'art falsificada, com demostrava Orson a l'excel·lent fals documental sobre falses obres mestres de veritables grans artistes falsificadors *Question mark: Fake*. Però, per sort, sempre ens quedaran les filmoteques i els DVD's, per tornar a escoltar tota la melangia i tot l'enyor pel temps perdut de les grandioses i shakesperianes *Campanadas a medianoche* o per reconèixer la mirada de Kane en els ulls de l'impotent home ric que fica a un mariner al llit de la dona i per una sola nit a la memorable *Una historia inmortal*.

Per cert, ja que estem dins d'una pel·lícula basada en un conte de Karen Blixen (ja sabeu, la dona que tenia una granja a Àfrica, i que ens ho va explicar magistralment a *Memòries d'Àfrica*) tornem al Romea i a Pou, i a aquell fantàstic moment cap al final de l'espectacle en el que Welles llegeix un conte sublim de l'admirada escriptora danesa. Aquí, en aquest fragment, en aquesta lectura,

Welles es fa ja completament visible. Mireu els ulls de Pou; mireu aquesta mirada de nen prodigi que s'ha fet vell sense saber ni com ha passat. I que vol continuar jugant. I que és conscient (encara que el text, ho passi una mica per alt) dels seus propis errors (no tot, ha de ser culpa dels estudis de Hollywood) i del preu que ha pagat pels seus moments de megalomania incontrolada i que, potser, fins i tot assumeix tot el dolor que li va causar a la deessa Rita Hayworth (el dolor que ell mateix acaba de negar a l'escenari) i que reconeix tot allò en el que va fracassar, i que tornaria a fracassar si tornés a ser un nen prodigi. Les contradiccions, la grandesa, el talent immens i el patiment pel talent que no es va poder materialitzar, la fam de viure, de menjar, d'estimar, de tornar a ser el rei de Hollywood, de tenir un èxit comparable als de Lucas i Spielberg, i alhora, seguir sent el nen mimat de *Cahiers du cinema*...

Tot això, està contingut en l'emotiva mirada de Pou, tan plena d'allò que els anglosaxons defineixen com *Lust for life*, i tan conscient també de la pèrdua.

Ramón Oliver
roliver@teatral.net